

Posudek na diplomovou práci Bc. Miroslavy Breburdové, Ke správním dějinám okresních četnických velitelství v obvodu četnického velitelství Benešov v meziválečném období a v období Protektorátu Čechy a Morava, Praha 2017, 196s.

Dějiny četnictva v době první Československé republiky tvoří v současnosti poměrně přitažlivé a v „dobrém světle“ medializované téma poznání národní minulosti. Je ovšem logické, že jsou zaměřeny na „boj“ četníků se zločinem a zločinci se sekundárními „průhledy“ do četnické každodennosti (život v ubikacích/kasárnách, stravování, vztah k ženám, drobné radosti i strasti mužské komunity, jež společně pracovala a žila). V centru pozornosti se také ocitl základní segment struktury četnictva, tj. četnické stanice, spíše však atraktivnější četnické pátrací stanice. Vyšší instance, tj. četnická okresní velitelství, četnická oddělení či zemská četnická velitelství se na obrazovce či při literárním zpracování objevují pouze sporadicky při kontaktech četníků s jejich důstojníky. Přitom tvořila v institucionální hierarchii četnictva jako ozbrojeného bezpečnostního sboru nezbytné stupně velení a správy, bez nichž by řádné fungování celého organismu nebylo možné. Přivítat je proto třeba, že se Bc. M. Breburdová soustředila právě na četnické oddělení, v tomto konkrétním případě na oddělení v Benešově a na okresní četnická velitelství v jeho obvodě s cílem přiblížit jejich podobu, fungování i personální obsazení v rámci struktury četnictva v českých zemích a objasnit specifika, jež jejich existenci a působení provázela. Důraz přitom položila na osobnosti a kariéry jednotlivých velitelů.

Předložená diplomová práce má standardní podobu. Po vlastním uvedení do tématu, následuje představení cílů výzkumu a metod k jejich dosažení, jakož i struktury textu. V rámci pojednání o pramenech a literatuře je patrný poměrně široký heuristický záběr a důkladné studium existujících archivních pramenů, jež tvoří základ zkoumání s doplněním o prameny tištěné a obrazové. O zaujetí pro sledovanou problematiku svědčí práce s literaturou, kde bych si pouze přál méně deskriptivní narace a více kritičnosti. Vstupem do vlastního textu jsou nástiny vývoje četnictva od poloviny 19. století do roku 1945 a historie Benešovska, Vlašimska, Českobrodsko, Jílovska a Říčanska zejména ve 20. století, které ukazují, že autorka zvládá odbornou literaturu a je schopná přiblížit načrtnuté téma v relativně koncizní zkratce.

Jádrem spisu jsou kapitoly pátá a šestá, které nejprve stručně představují správní vývoj, velící důstojníky, jakož i sídlo četnického oddělení v Benešově u Prahy a dále v personálně poněkud rozšířené podobě celkem pět okresních četnických velitelství (Benešov,

Vlašim, Český Brod, Jílové a Říčany u Prahy, jež spadaly do benešovského oddělení. Text vybudovaný na základě optimální znalosti existujících zdrojů je zřetelným přínosem při zkoumání uvedených struktur organizace četnictva i četnických osobností pověřených zajištěním bezpečnosti regionu Benešovska a okolí. Diplomantka projevila dobrou orientaci v plejádě pramenných údajů, kritický přístup i schopnost jejich interpretace. Závěr díla je střízlivý a uměřený, zjištěné poznatky jsou zobecněné a zařazené do historického kontextu. Ocenit lze i exkurz z novodobé diplomatiky, který přibližuje vývoj písemností okresního četnického velitelství v Benešově v letech 1918-1945, stejně jako obsáhlý seznam použitých pramenů a literatury i zajímavé přílohy.

Celkově lze text Bc. Miroslavy Breburdové hodnotit jako přínos pro správný vývoj četnictva v českých zemích ve 20. století. Autorka prokázala schopnost samostatně zvládnout vytčený úkol ve standardu odpovídajícím požadavkům Katedry pomocných věd historických a archivního studia FF UK. Její diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.

V Praze, 28. srpna 2017

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.